

ประเทศญี่ปุ่นยังน่าลงทุนอีกหรือ

พศ.ธันธรรค์ เลิศในสัตย์

คณบดีบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

E-mail: orbusiness@hotmail.com

ในระยะหลังมีข่าวว่า บริษัทธุรกิจชั้นนำในต่างประเทศ โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาหรือยุโรป เล็งมาเปิดตลาด หรือขยายตลาดในประเทศญี่ปุ่นกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งๆ ที่ก็ทราบกันดีอยู่แล้วว่าญี่ปุ่นมีปัญหามากมาย ไม่ว่าจะทางสังคม เศรษฐกิจหรือการเมือง หรือกล่าวกันว่าเป็น 20 ปีแห่งความว่างเปล่า ปัญหาหลักๆ ในญี่ปุ่น ในปัจจุบันนี้ เป็นต้นว่า

1. เศรษฐกิจนั้น อยู่ในสภาวะที่เต็มที่แล้ว ที่ไม่เติบโตอีก นั่นคือการเติบโตของ GDP ของญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมา จนถึงปี 2015 มีค่าเฉลี่ยที่ประมาณ 1-2% เท่านั้น และคาดว่าในอนาคตก็ไม่น่าจะเกิน 2%

2. ประชากรเกิดน้อยลง ผู้สูงวัยมีมากขึ้น ทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรจะติดลบ คาดกันว่าในขณะที่ปี 2000 ญี่ปุ่นมีประชากร ประมาณ 125 ล้านคน ในปี 2050 จะมีประชากรต่ำกว่า 100 ล้านคน ทำให้ตลาดของเครื่องมือสื่อสารหรือ IT ก็ต้องมีแนวโน้มลดลงตามไปได้ ในขณะที่เดียวกัน ผู้สูงวัยก็จะเพิ่มขึ้นในจำนวนประชากร 5 คน จะมีผู้สูงวัย 2 คนหรือเกือบ 40% ตลาดโดยรวมจะเล็กลงอย่างแน่นอน ทำให้บริษัทญี่ปุ่นเอง ต้องเร่ง globalization ขยายฐานไปต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3. การเงินของรัฐบาล พบกับการขาดทุนอย่างมหาศาล จากตัวเลขของ IMF แสดงให้เห็นไว้ว่า ภาระหนี้สินของรัฐบาลเทียบกับ GDP แล้ว ในปี 2015 เป็นประมาณ 130% ต่ำกว่ากรีซ (170%) ในขณะที่สหรัฐอเมริกาประมาณ 80% เยอรมันอยู่ที่ 50% และคาดว่าในปี 2020 ญี่ปุ่น จะมีถึง 140% จะสูงสุดเมื่อเทียบกับกรีซ (จะลดลง) สหรัฐอเมริกา และเยอรมันอย่างมาก ภาระทางการเงินการคลังของรัฐบาลญี่ปุ่น อาจจะทำให้เกิดความหายนะคล้ายกับกรีซในปัจจุบันก็ได้ และยังมีมองไม่เห็นแนวโน้มที่ดีในระยะยาว และมีโอกาสที่เกิดความปั่นป่วนในสังคมได้

4. ภายใต้นโยบาย Abe-nomics ที่มีความคาดหวังว่าจะพาญี่ปุ่นให้รอดพ้นจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจได้ แต่ประชาชนไม่มากนักเลย คิดว่า “ญี่ปุ่น นั้นคือประเทศที่ไม่มีอนาคต” มีแต่ตลาดที่สูงอมนเต็มเท่านั้น

แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทชั้นนำของต่างประเทศจากทั่วโลก กำลังรุกเข้าสู่ญี่ปุ่น “ที่ไม่มีอนาคต” ไม่ว่าจะเป็น Apple (iPhone) ที่ จะสร้างศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีที่โยโกฮาม่า Google ชื่อธุรกิจ Robot venture ในขณะที่ Testler Motors ขยายธุรกิจเครือข่ายการชาร์จแบตเตอรี่ General Electrics ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Hirozaki, Johnson & Johnson ก่อสร้างศูนย์วิจัยพัฒนา Haier ก็สร้างศูนย์วิจัยพัฒนา เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า จากตัวอย่างข้างต้น ล้วนแล้วแต่เป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ ทั้งนั้น ที่มาขยายการลงทุนในญี่ปุ่น ทำให้ทุนต่างประเทศเข้าสู่ญี่ปุ่นนั้น เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลของกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ในปี 2014 ที่ผ่านมา ยอดการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment) จากต่างประเทศที่ 9.548 แสนล้านเยน เทียบกับปี 2012 ที่มีเพียง 4.07 หมื่นล้านเยน คือ เพิ่มขึ้น ถึง 24 เท่า JETRO คาดว่า หลัง Lehman shock ที่มียอดการลงทุนในประเทศญี่ปุ่นที่ตกต่ำที่สุด ใน ปี 2015 น่าจะเป็นปีที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์ก็ได้

บริษัทต่างประเทศที่จะมาลงทุนในญี่ปุ่น ไม่เพียงแต่บริษัทผู้ผลิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงภัตตาคารร้านอาหาร ตลอดจนธุรกิจบริการ

แต่เดิม กล่าวกันว่า ญี่ปุ่นเป็นทางผ่านเท่านั้น แต่ปัจจุบัน กลับมุ่งสู่ญี่ปุ่น จึงเป็นที่สงสัยกัน แม้แต่คนญี่ปุ่นเอง ก็ยังไม่ได้ถึงว่าญี่ปุ่น ยังมีเสน่ห์อะไรหลงเหลืออยู่อีกหรือ บริษัทต่างประเทศให้ความเห็นมาถึงแม้ญี่ปุ่นจะมีปัญหาสังคมมากมาย แต่นั่นคือโอกาสทางการตลาด นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังมี infrastructure ที่เพียงพอพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเป็น Niche market ที่มีโอกาสตลาดสูงคงอยู่ และที่สำคัญ ยังมี “ทรัพยากรบุคคล” ที่ดีอยู่อีกมาก นั่นเอง

TPA news